

รายงานการประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศ ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๕ (The 5th ARIN-AP Annual General Meeting) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ Asset Forfeiture Workshop 2018

จัดโดย

เครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค

(The ARIN-AP)

ณ เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย

ระหว่างวันที่ ๕ พฤศจิกายน – ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

จัดทำโดย

๑. นางสาวเกศวดี เจริญสุข นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ กองคดี ๓

๒. นายยอดบุตร ก้อนแก้ว นักสืบสวนสอบสวนปฏิบัติการ กองคดี ๑

แบบรายงานการไปราชการ ประชุม สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ และการปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

<u>ส่วนที่ ๑</u> ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/นามสกุล ๑) นางสาวเกศวดี เจริญสุข ๒) นายยอดบุตร ก้อนแก้ว

๑.๒ หน่วยงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๑.๓ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร (ภาษาไทย) การประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๕ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

(ภาษาอังกฤษ) The 5th ARIN-AP Annual General Meeting and Asset Forfeiture Workshop 2018

เพื่อ ☑ ประชุม ☑ สัมมนา ☐ ศึกษา ☐ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติงานวิจัย ☐ ดูงาน ☐ การไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งผู้ให้ทุน -สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเทศที่ไป ประเทศอินโดนีเซีย

ระหว่างวันที่ ๕ พฤศจิกายน – ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

<u>ส่วนที่ ๒</u> บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตรฯ/ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น

การประชุมประจำปีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค และกระตุ้นให้กลุ่มประเทศสมาชิกใช้ช่องทางในการร้องขอความช่วยเหลือจากกลุ่มประเทศเครือข่าย โดยการใช้รูปแบบที่ไม่เป็นทางการในการร้องขอ เพื่อความรวดเร็วในการประสานงานเพื่อติดตามทรัพย์สินจากอาชญากร

ในส่วนการประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงแนวโน้มของการโยกย้ายสินทรัพย์ของอาชญากร และวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการติดตามสินทรัพย์ที่ถูกโยกย้ายออกนอกประเทศ

<u>ส่วนที่ ๓</u> ข้อมูลที่ได้รับจากการไปราชการ ประชุม สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์

๓.๑.๑ เพื่อให้ประเทศสมาชิกแบ่งปันประสบการณ์และพัฒนาการด้านการติดตามทรัพย์สิน

๓.๑.๒ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเรื่องการใช้ความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการผ่านเครือข่าย ARIN-AP

๓.๑.๓ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในแนวปฏิบัติที่ใช้ในการสืบหาทรัพย์ของอาชญากรและการริบทรัพย์ รวมถึงมาตรการยึดอายัดทรัพย์สินทางแพ่งที่จะสามารถช่วยในการต่อต้านอาชญากรรมร้ายแรง

๓.๒ ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้

๓.๒.๑ ผู้เข้าประชุมได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ และเทคนิคในติดตามทรัพย์สินคืนโดยอาศัยกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกลุ่มประเทศสมาชิก

๓.๒.๒ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญระดับนานาชาติในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและวิธีการในการติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาในกฎหมายของประเทศต่างที่มีความแตกต่างกัน

๓.๒.๓ การได้มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเครือข่ายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายอาญาและการติดตามทรัพย์สินคืนจากอาชญากร

<u>การประชุมกลุ่มประเทศผู้ขับเคลื่อนเครือข่าย (Steering Group Meeting)</u>

เนื่องจากประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๙ ประเทศซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มขับเคลื่อนข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ผู้เข้าร่วมประชุมจึงได้เข้าร่วม การประชุมกลุ่มประเทศผู้ขับเคลื่อนเครือข่าย (Steering Group Meeting) โดยสรุปเนื้อหาการประชุมได้ดังนี้

๑. การประชุมการประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๖ (The 6th ARIN-AP Annual General Meeting) มีกำหนดการจัดที่ประเทศมองโกเลีย ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๒

๒. การประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๗ (The 7th ARIN-AP Annual General Meeting) จะมีประเทศนิวซีแลนด์เป็นเจ้าภาพ แต่ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเดินทางของกลุ่มประเทศสมาชิก อาจจะใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ในการจัดประชุม ทั้งนี้จะแจ้งให้ทราบต่อไป

๓. การเสนอให้ ABA ROLI (American Bar Association Rule of Law Initiative) เข้าร่วมเป็นผู้สุงเกตการณ์ ในการประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค (ARIN-AP Annual General Meeting) ทั้งนี้จะมีการขอมติจากกลุ่มประเทศผู้ขับเคลื่อนต่อไป

๔. หลักการในการเปิดเผยข้อมูลและกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทรัพย์สินคืนของแต่ละประเทศในหน้าเว็บไซต์ของ ARIN-AP ซึ่งกลุ่มประเทศขับเคลื่อนเห็นด้วยในการเปิดเผยเฉพาะข้อมูลทางกฎหมาย แต่ในข้อมูลเกี่ยวกับคดีนั้น บางประเทศไม่เห็นด้วย ทั้งนี้จะมีการพูดคุยกันภายหลังต่อไป

๕. มีการเรียกร้องให้กำหนดขั้นตอนหรือรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในแลกเปลี่ยนข้อมูลของกลุ่มประเทศสมาชิก (Standard Mechanism for exchange of Information) ทั้งนี้จะมีการพูดคุยกันภายหลังต่อไป

๖. มีการเสนอให้ทางฝ่ายเลขาของ ARIN-AP (ประเทศเกาหลีเป็นฝ่ายเลขาแบบถาวรของกลุ่มเครือข่ายนี้) ติดต่อให้ประเทศจีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ARIN-AP

<u>การประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศ ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๕ (The 5th ARIN-AP Annual General Meeting)</u>

การประชุมเครือข่ายการติดตามสินทรัพย์ระหว่างประเทศ ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิค ประจำปีครั้งที่ ๕ มีหัวข้อการบรรยายดังนี้

๑. <u>Success Story using ARIN-AP Framework</u> นำเสนอโดยตัวแทนจากประเทศมองโกเลีย

การบรรยายถึงความสำเร็จของการใช้กลุ่มเครือข่าย ARIN-AP ในการสืบสวน สอบสวนและการติดตามทรัพย์สินคืน โดยเป็นการยกตัวอย่างถึงความร่วมมือระหว่างประเทศเกาหลีและประเทศมองโกเลียในการติดตาม กลุ่มอาชญากรข้ามชาติที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวคือ การลักลอบขาย ฟอสซิล ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่วิเคราะห์สืบสวนทางการเงินของประเทศมองโกเลียได้มีการประสานกับสำนักงานอัยการของประเทศเกาหลีซึ่งเป็นเครือข่าย ARIN-AP เช่นเดียวกันโดยเป็นการประสานงานกันอย่างไม่เป็นทางการเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวจนนำไปสู่การจับกุมและติดตามซากฟอสซิลดังกล่าวกลับสู่ประเทศมองโกเลียได้ในที่สุด

๒. <u>Best Practice on Regional Asset Recovery Case</u>

การพูดคุย เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการในการติดตามทรัพย์สินคืนของแต่ละประเทศที่เป็นสมาชิกของ ARIN-AP ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะยังใช้วิธีการที่เป็นทางการ คือการส่งคำร้องผ่านสำนักงานอัยการ คือ ทาง MLA (Mutual Legal Assistance Request) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้เวลานานและในบางประเทศก็ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการดังกล่าวจึงทำให้การประสานงานเป็นไปอย่างยากลำบาก จากการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน พบว่าวิธีที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วที่สุดคือการประสานงานกันอย่างไม่เป็นทางการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมไปถึงการประสานงานในเรื่องการอายัดทรัพย์สินหรือจับกุมผู้กระทำความผิดโดยอาศัยกฎหมายภายในของประเทศผู้รับคำร้องขอไว้เสียก่อน (ในกรณีที่การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ) และให้ประเทศผู้ร้องขอใช้วิธีการแบบเป็นทางการ หรือ MLA ตามไปในภายหลัง

๓. <u>Developing Effective Recovery System</u>

การพูดคุย เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการติดตามทรัพย์สินคืนที่มีประสิทธิภาพในกลุ่มประเทศสมาชิก ARIN-AP ซึ่งในปัจจุบัน ในแต่ละประเทศยังใช้วิธีการ MLA Request ซึ่งยังเป็นเพียงขั้นตอนการร้องขอในการดำเนินการ แต่ในวิธีการส่งทรัพย์สินคืนให้แก่ประเทศผู้ร้องขอนั้นยังไม่มีการวางระบบที่เหมาะสมนัก ในหัวข้อการสนทนานี้จึงมุ่งเน้นรับข้อเสนอแนะของบรรดาประเทศสมาชิก ซึ่งโดยสรุปแล้วในการวางระบบดังกล่าวยังต้องมีการพูดคุยกันอีกมั่งในระดับทวิภาคและพหุภาคีต่อไป

๔. <u>Innovation and Strategy for Effective Recovery of Criminal Asset</u>

การพูดคุย เสนอแนะเกี่ยวกับนวัตกรรมและยุทธศาสตร์ในการติดตามทรัพย์สินคืน โดยในเรื่องนี้ตำรวจสากลได้ให้ความเห็นว่า ควรมีการวางมาตรการร่วมกันในกลุ่ม ARIN-AP เช่นการกำหนด POC (Point of Contact) อีกทั้งส่งเสริมให้เครือข่ายให้ความสำคัญกับช่องทางการติดต่อที่ไม่เป็นทางการเพราะเป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพและรวเร็ว

๕. International Cooperation with ARIN-AP บรรยายโดย Zoltan Kokenyesi ตัวแทนจาก CARIN (Camden Asset Recovery Inter-Agency Network) เป็นการบรรยายถึง ลักษณะการดำเนินงานของ CARIN ที่มีสมาชิกครอบคลุมภาคพื้นยุโรป กว่า 28 ประเทศ 6 องค์การระหว่างประเทศ มีการก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๐๒ เป็นเครือข่ายที่มุ่งติดตามทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดในรูปแบบการประสานงานที่ไม่เป็นทางการ โดยทางผู้ประสานงานแนะนำ ให้ทาง ARIN-AP จัดให้มีผู้ประสานงานกลางที่คอยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับทาง CARIN และการส่งคำร้องขอในการติดตามและสืบสวนทางการเงินจากทาง CARIN

<u>ส่วนที่ 4</u> ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. ในปัจจุบันอาชญากรหรือนักฟอกเงินมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการฟอกเงินและทรัพย์สินให้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีและช่องทางต่างๆ เข้ามาช่วยเพื่อหลบเลี่ยงการถูกตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ ดังนั้น สำนักงาน ปปง. จึงควรสนับสนุนให้นักวิเคราะห์ได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข่าวกรองและธุรกรรมทางการเงิน ผ่านการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข่าวกรองทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๒. ในการจัดทำรายงานข่าวกรองที่ดีนั้น นักวิเคราะห์ข่าวกรองจำเป็นต้องมีความรู้และทฤษฎีในการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง และสามารถนำเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์มาช่วยในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานข่าวกรองเพื่อให้ได้รายงานที่รายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้บังคับบัญชาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และสามารถส่งต่อไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้อง

๓. การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศและการให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยข่าวกรองทางการเงินแต่ละประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการช่วยสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายให้บรรลุผลสำเร็จ

****